

Persbericht

Luxemburg, 10 september 2020

De investeringsstrategie van China: de EU moet haar respons opvoeren, aldus controleurs

In een nieuwe analyse die vandaag werd gepubliceerd, gaat de Europese Rekenkamer (ERK) in op de verschillende risico's — voornamelijk van economische en politieke aard — die de staatsgestuurde investeringsstrategie van China met zich meebrengt voor de EU, alsook de kansen die deze oplevert. De controleurs waarschuwen dat de EU voor verschillende uitdagingen staat om haar respons in goede banen te leiden; zij moet onder meer haar eigen strategie ten aanzien van China beter vaststellen, uitvoeren en volgen en de acties van EU-instellingen en individuele lidstaten coördineren wat betreft hun bilaterale betrekkingen met China. Zij wijzen ook op onvolledige gegevens over Chinese investeringen in de EU en merken op dat de risico's en kansen grondig in kaart moeten worden gebracht.

Sinds de jaren 80 voert China een investeringsstrategie uit waarmee zijn staatsbedrijven en particuliere ondernemingen worden aangemoedigd om te investeren in strategische sectoren in het buitenland. De twee belangrijkste pijlers van deze strategie zijn het “gordel- en wegininitiatief” (*Belt and Road Initiative* — BRI) en de industriële strategie *Made in China 2025* — beide zijn gericht op het waarborgen van de economische groei en invloed van het land. De Europese instellingen hebben diverse initiatieven genomen, in het meest recente in 2019 (de strategische visie EU-China) wordt China zowel een partner als een systemische rivaal genoemd; dit markeerde een verandering van de toon in de betrekkingen tussen de EU en China. Daarnaast werken de lidstaten bilateraal samen met China, vaak overeenkomstig hun eigen nationale belangen en zonder de Commissie hiervan op de hoogte te brengen, zelfs wanneer zij daartoe verplicht zijn. Een dergelijke versnipperde aanpak is niet bevorderlijk voor de economische macht van een collectief optredende EU. In dit verband wijzen de controleurs op bijzondere uitdagingen waarvoor de EU staat om tijdig en op gecoördineerde wijze op te treden waar een gezamenlijke aanpak een voordeel zou kunnen zijn — zoals in het geval van 5G-beveiliging.

“China heeft zich ontwikkeld tot een belangrijke economische speler op internationaal niveau en de betrekkingen tussen de EU en China zullen nog jarenlang van invloed zijn op het leven van de burgers en de economie van de EU”, aldus Annemie Turtelboom, het ERK-lid dat verantwoordelijk is voor de analyse. “Een doeltreffende respons op deze geopolitieke verschuiving vereist dat de EU

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van de analyse van de Europese Rekenkamer. De volledige analyse is beschikbaar op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

haar strategie ten aanzien van China aanscherpt en dat de lidstaten samen met de EU-instellingen optreden als Unie.”

De Chinese investeringen in de EU zijn de afgelopen twee decennia toegenomen en kunnen positieve effecten hebben op Europese economieën, zoals het bevorderen van de groei en werkgelegenheid. Bij deze investeringen zijn evenwel strategisch belangrijke sectoren betrokken, zoals energie, telecom, havens en spoorwegen. Voorts werd meer dan de helft van deze investeringen in de EU door Chinese staatsbedrijven gedaan. Op grond van de EU-regels zouden dergelijke subsidies, als deze zouden worden verstrekt door een lidstaat, worden aangemerkt als staatssteun. Dit verschil in behandeling kan de mededinging op de interne markt van de EU verstoren en maakt het lastig voor de EU om een gelijk speelveld tot stand te brengen voor haar ondernemingen en investeringen.

De controleurs wijzen op verschillende elementen die een onderbouwde EU-beleidsvorming ten aanzien van China belemmeren. Zij merken op dat het moeilijk was om een overzicht te krijgen van de investeringen die deel uitmaken van de Chinese staatsgestuurde investeringsstrategie in de EU, deels als gevolg van versnipperde en onvolledige gegevens. Daarnaast hebben de EU-instellingen nog geen geformaliseerde, alomvattende analyse uitgevoerd van de risico's en kansen die gepaard gaan met de Chinese investeringsstrategie.

In de compilatie van risico's en kansen door de controleurs — de eerste in haar soort — wordt gewezen op 18 politieke, economische, sociale, juridische en milieurisico's, zoals lidstaten die een buitensporige schuldenlast jegens China opbouwen of bedrijven die worden gedwongen om technologie over te dragen. Indien deze risico's zich daadwerkelijk voordoen, zouden ze een negatieve impact hebben op de wederkerigheid en het bestaan van een gelijk speelveld. Bovendien worden drie van deze risico's (lacunes in of overlappings van infrastructuur voor connectiviteit, schokken in toeleveringsketens van de EU en de overdracht van ziekten) nog niet gedekt door een van de lopende acties van de Commissie of de Europese Dienst voor extern optreden. Als onderdeel van dezelfde compilatie wijzen de controleurs ook op 13 kansen voor de EU op politiek en economisch vlak.

De controleurs waarschuwen dat de EU voor zes toekomstige uitdagingen staat bij de respons op de Chinese staatsgestuurde investeringsstrategie, namelijk hoe zij:

- vollediger en tijdiger gegevens moet verschaffen over Chinese investeringen in de EU;
- een volwaardige analyse van de risico's en kansen moet uitvoeren;
- haar eigen strategie beter moet uitvoeren — met name de acties die wederkerigheid bevorderen en versturende effecten op de interne markt van de EU voorkomen — en de lopende risico's moet aanpakken;
- de financieringsbehoeften moet beoordelen en de uitgaven moet traceren;
- de monitoring, evaluatie en verslaglegging moet versterken;
- de respons van de EU-instellingen en lidstaten beter moet coördineren.

Noot voor de redactie

De EU is de grootste handelspartner van China, en China is de op één na grootste handelspartner van de EU. De EU zet zich in om wederkerigheid op handelsgebied en een gelijk speelveld met China te waarborgen. De Chinese markt is echter minder open dan die van de EU wat buitenlandse investeringen betreft. Er bestaat ook bezorgdheid dat door de Chinese staat gesponsorde

investeringen in lidstaten kunnen leiden tot verstoringen van de mededinging op de interne markt van de EU.

De institutionele respons van de EU op de Chinese investeringsstrategie vloeit voort uit drie strategische documenten waarin 74 acties zijn vastgesteld, voornamelijk inzake het waarborgen van wederkerigheid en het gelijke speelveld (17), duurzame ontwikkeling en goed bestuur (16), en het verdiepen van de betrekkingen op het gebied van vrede en veiligheid (10). De individuele respons van de lidstaten op de Chinese investeringsstrategie bestrijkt vier belangrijke gebieden: memoranda van overeenstemming (MoU's) voor samenwerking inzake BRI-investeringen, bilaterale investeringsovereenkomsten, nationale screening van buitenlandse directe investeringen en nationale beleidsnota's. China heeft een samenwerkingskader opgezet met een groep van 17 Europese landen ("17+1"), waaronder kandidaat-lidstaten van de Westelijke Balkan. 15 lidstaten hebben afzonderlijk MoU's ondertekend met China met het oog op samenwerking inzake het BRI.

Analyse nr. 3/2020 van de ERK "De respons van de EU op de Chinese staatsgestuurde investeringsstrategie" is in 23 EU-talen beschikbaar op eca.europa.eu, met inbegrip van een video-interview en podcast met het verantwoordelijke ERK-lid. Het is geen controle, maar eerder een analyse van openbaar beschikbare informatie, die werd afgerond vóór de uitbraak van COVID-19. [Hier](#) kunt u informatie vinden over de maatregelen die de ERK heeft genomen met het oog op de COVID-19-pandemie.

Perscontact: Damijan Fišer E: damijan.fiser@eca.europa.eu T: (+352) 4398 45 510 M: (+352) 621 55 22 24